

Motion till riksdagen 2007/08:U27

av Urban Ahlin m.fl. (s)
med anledning av skr. 2007/08:89

Sveriges politik för global utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen tydligare bör kritisera kränkningar av mänskliga rättigheter, också när stormakter begår dem.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öronmärka medel för kampen mot människohandel.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lyfta fram arbetet mot mäns våld mot kvinnor.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör prioritera mänskliga rättigheter i arbetslivet högre.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en bred strategi för insatser i Afghanistan.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör öka ansträngningarna för nedrustning och icke-spridning.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen inte ska verka för undantag av vissa typer av klustervapen.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en ny krigsmateriellagstiftning.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avräkningar från biståndsramen för skuldavskrivningar.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om det civila samhällets roll i utvecklingspolitiken.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utfasningen av Rysslandsbiståndet.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skuldavskrivning.

Fel! Okänt namn på

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en solidarisk miljö- och klimatpolitik på nationell och global nivå.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att genomföra politiken för global utveckling.

Inledning

Fattigdom kan inte bara mätas i inkomst per person. Global utveckling och minskad fattigdom skapas inte enbart genom att människor har mat för dagen, utan genom allas möjlighet att ta till vara sin kraft i ett demokratiskt samhälle där alla har tillgång till god hälsovård, utbildning och jobb. Brist på inflytande, dålig hälsa och analfabetism är fattigdomsbevis.

Bland fattiga har kvinnor och barn minst inflytande över samhällen och sina egna liv. FN:s åtta millenniemål är förpliktande. Handling krävs på alla nivåer, av kommuner, regioner, regeringar och multilaterala institutioner. Oavsett om länder samarbetar kring jordbruksfrågor, folkhälsofrågor eller säkerhetspolitik så är hållbar global utveckling ett mål i samarbetet.

En hållbar global utveckling skapas inte enbart genom frihandel, skuldavskrivningar eller bistånd. För att öka välståndet och minska fattigdomen krävs att många faktorer samverkar. Ett helhetsgrepp krävs i såväl enskilda länder som internationella organisationer.

Sveriges politik för global utveckling, (hädanefter också kallad PGU) vilken antogs av riksdagen i december 2003, har utarbetats just på grund av denna insikt att många politikområden, även sådana som traditionellt inte haft fokus på utvecklingsfrågor, påverkar utvecklingen i världen och förutsättningarna för fattiga människor i utvecklingsländerna.

Det övergripande målet, vilket gäller för samtliga politikområden, är att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling, och politiken ska genomsyras av två perspektiv – ett rättighetsperspektiv och fattiga människors perspektiv på utveckling. Genom en ökad samstämmighet i agerandet mellan politikområden och aktörer, inklusive Europeiska unionen (EU), Förenta nationerna (FN), de internationella finansiella institutionerna, andra multilaterala institutioner och länder blir fattigdomsbekämpningen effektivare. Politiken är inriktad på fattiga människor i utvecklings- och transitionsländer och omfattar alla politiska beslut som direkt eller indirekt påverkar dessa människor.

Politiken för global utveckling genomsyras av två grundläggande perspektiv som kompletterar och stöder varandra och är delvis överlappande. Tillsammans utgör de ett förhållningssätt för arbetet med att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling inom varje politikområde. Individerna står i centrum som bärare av rättigheter för att med egen kraft, vilja och kapacitet skapa utveckling.

Rättighetsperspektivet tar sin utgångspunkt i de mänskliga rättigheterna och i betoningen av demokrati som grund för utveckling. Respekten för samt-

Fel! Okänt namn på

liga mänskliga rättigheter, däribland barnets rättigheter, demokrati och jämställdhet betonas. De mänskliga rättigheterna, uttryckta i FN:s konventioner på området, utgår från den grundläggande principen om alla människors lika värde och diskrimineringsförbudet. Individen är bärare av rättigheterna och staten ansvarar för att rättigheterna respekteras och omsätts i praktiken genom ett fungerande rättsväsen, lagstiftning, undervisning, socialt stöd, osv. Därigenom skapas också förutsättningar för individen att med egen vilja, kraft och kapacitet bidra till utveckling. Diskriminering är ofta orsak till marginalisering och fattigdom och utgör därmed hinder för att nå målet om en rättvis och hållbar utveckling. Ett exempel är könsdiskriminering som både kan vara en orsak till fattigdom och ett hinder för människor att ta sig ur fattigdomen.

Fattiga människors perspektiv på utveckling innebär att fattiga kvinnors, mäns och barns situation, behov, förutsättningar och prioriteringar ska vara utgångspunkten för fattigdomsbekämpning och för främjandet av en rättvis och hållbar utveckling. Det innebär en fördjupning av det globalt överenskomna målet att minska fattigdomen i världen. Fattiga människor är med detta synsätt subjekt och aktörer – inte objekt eller passiva mottagare av insatser.

Fattigdomen är mångdimensionell, situationsspecifik och dynamisk och handlar i grunden om ofrihet – om brist på säkerhet, resurser, möjligheter och makt. Människor som lever i fattigdom utgör inte någon enhetlig kategori. Genomgående är dock att de sällan framhåller fattigdomens ekonomiska dimension utan att samtidigt lyfta fram brister i andra avseenden, som ohälsa, otrygghet, att inte kunna uppfylla sociala eller kulturella förpliktelser eller att inte kunna påverka politiska beslut.

Vi välkomnar att regeringen nu lagt en genomarbetad skrivelse om PGU till riksdagen. Tidigare signaler från regeringen har varit oroande, då de tytt på bristande engagemang för denna viktiga politik som Sverige var först i världen med.

Sverige har varit en föregångare och det gäller nu för regeringen att genom en aktiv politik se till att Sverige fortsätter vara föregångsland. Det vore ett verkligt viktigt bidrag till en hållbar global utveckling.

Skrivelsen är ambitiöst utformad men texten medför en perspektivförskjutning där solidaritet och det lokala ägarskapet som förutsättning för förändring är starkt nedtonat till förmån för ökat fokus på det svenska egenintresset och en övertro på marknadslösningar.

De generella beskrivningarna av PGU och de inriktningar regeringen valt att fokusera på kommer vi socialdemokrater inte att beröra i denna motion. Vi kommer i stället att fokusera på några områden där vi ser att regeringen inte agerar i enlighet med PGU eller där andra brister finns.

Fel! Okänt namn

Mänskliga rättigheter

Regeringen tyst när mänskliga rättigheter kränks

Regeringen skriver: ”Respekt för mänskliga rättigheter är en grundläggande förutsättning för en rättvis och hållbar global utveckling. Regeringen driver en resultatriktad politik, både nationellt och genom EU samt regionala och internationella organisationer, för att stärka efterlevnaden av de mänskliga rättigheterna.”

Allt detta är alldeles utmärkt men det är viktigt att engagemanget till försvar för de mänskliga rättigheterna görs synligt också i den publika debatten. Regeringen har flera gånger kritiserats starkt för sin passivitet och ovilja att påtala kränkningar av mänskliga rättigheter, särskilt gentemot stormakterna. Vi socialdemokrater har påtalat detta vid flera tillfällen, inte minst i riksdagens utrikespolitiska debatt i februari, den biståndspolitiska debatten i december året innan, i riksdagsmotioner och andra debatter. Detta är några fall vi kritiserat.

Under det kinesiska statsbesöket i Sverige förra året var regeringens kritik mot brott mot de mänskliga rättigheterna i Kina alltför lågmäld. Exempelvis sade statsministern efteråt att han förklarat vad Sverige står för och att mänskliga rättigheter är viktigt för oss i Europa. Det är inte samma sak som att kraftfullt kritisera förhållandena i Kina.

I samband med samma statsbesök förklarade också statsministern att han inte ville ta upp enskilda människors fall i samtal med de kinesiska ledarna. Statsministern avsåg alltså att bryta med ett förhållningssätt som tidigare både socialdemokratiska och borgerliga statsministrar arbetat efter. Dock tvingade den starka kritiken fram en helomvändning och statsministern sade senare att han skulle kunna ta upp enskilda fall där människor fått sina grundläggande rättigheter kränkta, vilket var det enda rimliga att göra.

Utrikesministern vill helst heller inte tala om personer, särskilt inte om de är ryska presidenter. Efter det odemokratiska ryska dumavalet ville Bildt inte svara på frågan om han ansåg Putin vara demokrat eller inte. Det är ett exempel vi vill använda för att belysa regeringens påfallande beskedlighet i relationerna med det alltmer auktoritära Ryssland.

Den amerikanska administrationens godkännande av skendränkningar som förhörsmetod borde också ha föranlett kraftig kritik från den svenska regeringen.

Om regeringen tydligare hade vågat kritisera också stormakters brister när det gäller mänskliga rättigheter hade skrivelsens måluppfyllelse varit mer komplett.

Handel med människor

Den mest cyniska brottsligheten är den växande handeln med kvinnor och barn för sexuellt utnyttjande och prostitution. Hundratals kvinnor kommer till

Sverige varje år genom denna handel. Sverige har varit drivande internationellt för att motverka människohandeln både inom EU och FN. Sexslavhandeln måste stoppas – människan är ingen handelsvara.

Sverige har ännu inte ratificerat Europarådets konvention mot människohandel. Den borgerliga regeringen pekar i skrivelsen på vikten av att tydligt agera mot människohandel. Trots detta har polisens resurser mot människohandel dragits ned. Den tidigare socialdemokratiska regeringen öronmärkte särskilda medel till polisens kamp mot människohandel. Dessa medel tog den borgerliga regeringen bort. Vi socialdemokrater vill att särskilda medel också i framtiden öronmärks hos polisen för kampen mot människohandel – 30 miljoner kronor fördelat på tre år.

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av de allvarligaste folkhälsoproblemen. Det förekommer världen över. Mäns våld mot kvinnor är ett jämställdhetsproblem där den traditionella könsmaktsordningen om mäns överordning och kvinnors underordning fortfarande har betydelse. Frågan nämns bara helt kort i regeringens skrivelse. Förslagen och strategierna som regeringen lyfter fram är defensiva, otydliga och saknar konkretion. Vi menar att frågan behöver lyftas fram och prioriteras tydligare.

Mänskliga rättigheter i arbetslivet och facklig organisering

Resultatredovisningen gällande mål 3: ”Att efterlevnaden av och respekten för de mänskliga rättigheterna för arbetstagare ska stärkas globalt” verkar ha försvunnit helt i regeringens nya fokusering av målen. Liksom i andra skrivelser regeringen producerat vid samma tid som denna, märks det ideologiska skiftet genom att fokus enbart läggs på marknaden, inte människan. Regeringen lägger helt enkelt ingen större vikt vid mänskliga rättigheter i arbetslivet eller vid den fackliga organiseringens betydelse för ett samhälles utveckling.

Socialdemokratin kan aldrig acceptera att konkurrenskraft skapas genom lägre löner, sämre arbetsvillkor, rovdrift på miljön, exploatering av människor och sämre välfärd. Vi ska arbeta för att fler länder följer strävan mot toppen, med möjlighet till utveckling och rättvis fördelning. Dessutom kan den ökade ekonomiska integrationen leda till att priser och löner så småningom närmar sig varandra i en värld med fri rörlighet för varor, tjänster, kapital och människor. Förändring är omvälvande för alla, i såväl industrialiserade som icke industrialiserade länder.

Framsteg ska vinnas genom ökade investeringar i människor och genom större miljöhänsyn. Vi vill inte att billiga konsumtionsvaror här hemma ska byggas på usla arbetsvillkor och svältlöner på andra håll i världen. Tillväxt utan mänskliga rättigheter, ökande sociala klyftor eller utarmning av vår miljö

Fel! Okänt namn på

gör oss inte rikare. Tvärtom är det endast en social och miljömässigt hållbar utveckling som skapar hållbar tillväxt. Bara på så sätt kan människors trygghet öka och livskvalitet förbättras oavsett var i världen man lever.

Fria fackföreningsinternationalen (FFI) pekar på allvarliga brister i de mänskliga rättigheterna. Enligt organisationen dödades 145 personer på olika håll i världen under 2004 på grund av att de var fackligt aktiva. Mer än 700 våldsbrott riktade mot fackliga funktionärer finns dokumenterade i rapporten som också tar upp nästan 500 dödshot. FFI slår fast att fackligt aktiva i många länder fortsätter att fängslas, avskedas och diskrimineras samtidigt som legala hinder används för att hindra facklig organisering och kollektivavtalsförhandlingar, vilket berövar miljontals arbetare deras rättigheter.

Rätten att organisera sig och rätten att sluta kollektiva avtal är grundläggande för att utveckla mänskliga rättigheter på arbetsplatserna, liksom också strids- och sympatiåtgärder. Den här kombinationen av organisationsrätt, kollektiva avtal, stridsåtgärder och sympatiåtgärder liksom satsningar på sysselsättningen är viktig för att man skall kunna värna mänskliga rättigheter, för att människor skall kunna forma sina egna liv, ha makt över sina egna liv men också kunna kämpa för andra människors mänskliga rättigheter. Viktiga verktyg utgörs av ILO:s konventioner.

Konflikt och säkerhet samt nedrustning

Regeringens skrivelse beskriver karaktären på de flesta av dagens konflikter, som oftast är inomstatliga, påverkar hela regioner och som bottnar i en mångfald av komplexa frågor som motsättningar kring makt, råvaror och resurstillgångar, t.ex. tillgång till vatten, samt terrorismen. Dessa svåra och komplexa situationer ställer nya och stora krav på omvärlden.

Regeringen beskriver vidare vikten av att olika politikområden samverkar också i Sveriges deltagande i internationella insatser för fred och säkerhet. Man skriver både om eftersträvarvärda synergieffekter mellan utvecklings-samarbetet och svenska militära bidrag till internationella insatser liksom om att de svenska bidragen bör utformas som samlade insatser med både militära och civila delar. Dock skriver regeringen inget om hur man anser att detta bör gå till. Detta tar vi socialdemokrater upp närmare i vår motion med anledning av regeringens skrivelse 2007/08:51.

I denna skrivelse lyfter regeringen fram Afghanistan som exempel på Sveriges breda engagemang med deltagande både i den internationella militära styrkan ISAF, polisinsatser och långvarigt utvecklingssamarbete. I Afghanistan blir situationen svårare på flera plan, och Sverige har ett långsiktigt åtagande där. Vi socialdemokrater har länge krävt att regeringen presenterar en bred strategi för Sveriges insatser i Afghanistan, men det har regeringen inte klarat av att leverera. Vi anser alltså att det finns behov av en sådan strategi.

Nedrustning

En politik för fred och mänsklig säkerhet utgår från våra värderingar om frihet, jämlikhet och solidaritet. Rättvisa såväl mellan människor som mellan länder och regioner är vårt medel, men också vårt mål. I en värld som upprustar alltmer behövs aktiva röster för nedrustning. Sverige har en lång och stolt tradition att förvalta.

Den socialdemokratiska regeringen var aktiv i nedrustningsarbetet. Den sjösatte olika partnerskap med andra länder och tillsatte bl.a. Blixkommissionen för att ta fram nya initiativ och idéer. Regeringen borde tydligt visa sin vilja att ställa sig bakom den nedrustningstradition som så länge varit en hörnsten i svensk utrikespolitik. Det är alarmerande att världens militärutgifter återigen ökar och har stigit med 37 % under tioårsperioden 1997 till 2006 enligt Sipri. Det internationella nedrustningsarbetet måste ta ny fart. Mer måste göras.

Kärnvapenedrustning och icke-spridning

Sverige har under lång tid varit ledande i det globala arbetet för kärnvapenedrustning. Tyvärr har regeringen valt att vara förvånansvärt passiv i en av framtidens ödesfrågor. Frågan om massförstörelsevapen och det hot de utgör mot vår trygghet är mer aktuell än på länge.

I samband med riksdagens utrikespolitiska debatt i februari 2008 presenterade vi socialdemokrater ett tolvpunktsprogram för nedrustning. Målet för oss socialdemokrater är en värld fri från kärnvapen. Vägen dit går via kraftfulla kontrollmekanismer och outtröttligt arbete för nedrustning. Så länge något land har kärnvapen kommer andra också att vilja skaffa dem. Så länge kärnvapen finns, finns också risken att de används.

Sverige har spelat en viktig roll i nedrustningsarbetet under många årtionden. Detta ger Sverige trovärdighet och tyngd att använda. Nu, när många frågor gör att nedrustning och icke-spridning står högre än på länge på den internationella agendan, har Sverige en större möjlighet än på länge att få - gehör för nedrustningsarbetet - om vi tar den chansen. Den borgerliga regeringen har tyvärr hittills inte gripit möjligheten. Den har varit helt passiv.

Klusterbomber

I skrivelsens redovisning av måluppfyllelse skriver man om CCW i arbetet för att "få till stånd en internationell reglering av klusterammunition". Detta arbete välkomnar vi socialdemokrater men vi ställer oss starkt kritiska till att regeringen inte ens nämner den just nu mest kraftfulla processen för att få till stånd ett internationellt förbud mot klustervapen, den så kallade Osloprocessen. Att Osloprocessen inte omnämns ligger tyvärr i linje med regeringens agerande under året som gått.

Fel! Okänt namn på

Under föregående riksmöte fattade riksdagens beslut om att Sverige ska arbeta för ett sådant internationellt förbud, men vi menar att regeringen inte gör tillräckligt för att uppfylla det beslutet.

Norge startade Osloprocessen som syftar till att ta fram en internationell konvention som förbjuder klustervapen. I dag deltar över 130 länder, inklusive Sverige. Men Sveriges regering har arbetat för att se till att definitionen av klustervapen inte ska omfatta det svenska klustervapnet, bombkapsel 90. Vi socialdemokrater vill att regeringen i det som kvarstår av Osloprocessens arbete upphör att verka för undantag av vissa klustervapen. Vi har tydligt och klart deklarerat att vi socialdemokrater vill ha en internationell konvention som förbjuder klustervapen och att den konventionen mer än gärna får vara så bred att den omfattar också det svenska klustervapnet bombkapsel 90.

Krigsmateriellagstiftning

Vi socialdemokrater ser flera brister i den nuvarande krigsmaterielexportlagstiftningen. Den tidigare socialdemokratiska regeringen påbörjade ett arbete för en ny lagstiftning. Vi anser fortfarande att det är angeläget att regeringen kommer till riksdagen med ett lagförslag som ligger i fas med utvecklingen på området och som är samstämd med politiken för global utveckling (PGU).

Utvecklingssamarbetet

Enprocentsnivån och urholkning

Fattigdomsbekämpning är det övergripande målet för utvecklingspolitiken.

Fattigdom handlar om orimliga livsvillkor och hunger, men också om brist på demokratiskt inflytande. Biståndet är ett solidariskt bidrag till att bryta den maktlöshet som tvingar människor i den fattiga världen kvar i hunger och hopplöshet. Därför är frågor om demokrati och mänskliga rättigheter grundläggande också i biståndet. Bistånd skapar inte ensamt en positiv utveckling. Däremot bidrar det till att skapa förutsättningar för utveckling tillsammans med insatser på andra områden.

Bistånd kan, rätt använt, bidra till ökad utbildning, jämlikhet och framtidstro, men också det är ett sätt att bekämpa korruperade odemokratiska styrelseskick. Tillsammans med insatser på andra områden skapar bistånd förutsättningar för utveckling. Därför är vi socialdemokrater stolta över att Sverige 2006 nådde målet om 1 procent av bruttonationalinkomsten (BNI) i bistånd. Det gör oss till en stark röst i världen för rättvisa och framtidstro.

Tyvärr är det få länder i den rika världen som lever upp ens till den av FN beslutade biståndsnivån på 0,7 % av BNI. Därför är det en högt prioriterad uppgift att få fler länder att ge en större andel av samhällets resurser i bistånd till fattiga länder. Inom EU är vi på god väg och biståndet ökar sakta men säkert, men även andra länder som USA och Japan måste vara med och kraft-

fullt bidra. Dagens ökningstakt räcker inte. Därför välkomnar vi de olika initiativ som presenterats för att öka biståndsflödena i världen, men också för att hitta nya källor till finansiering.

Enprocentsmålet för svenskt bistånd ligger hittills kvar trots att den moderata biståndsministern ser det som en ”förbannelse”. Regeringen fortsätter dock urholka biståndet underifrån genom ökande avräkningar från biståndsramen.

I den senaste budgeten räknade regeringen av 500 miljoner kronor från biståndet för att betala av gamla skulder. I verkligheten är dock den faktiska siffran som Exportkreditnämnden kommer att använda för att slutgiltigt skriva av skulder betydligt lägre, 287 miljoner. Resterande 213 miljoner är en luftsiffra som direkt dränerar biståndet. Det kan vara rimligt att från biståndsramen räkna av skuldavskrivningar, men det ska i så fall ske krona för faktisk krona, utan luft.

Vi socialdemokrater har tidigare krävt att regeringen återkommer med ett ordentligt ekonomiskt underlag när det gäller avräkningen för skuldavskrivning på biståndsanslaget, och vi avvisar den uppblåsta avräkningen från biståndsramen 2008 på 500 miljoner, krav vi naturligtvis står fast vid.

Olika aktörers roll i utvecklingspolitiken

Regeringen betonar starkt behovet av mer aktörssamverkan i utvecklingssamarbetet. Särskilt betonas näringslivets roll som aktör, men vi socialdemokrater vill utöver detta lyfta fram också andra aktörers viktiga roll i såväl givar- som mottagarland. För en hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning kan inte nog betonas vikten av ett demokratiskt samhälle med fungerande flerpartisystem, där livskraftiga och aktiva partier, folkrörelser, fackföreningar och kyrkor bidrar till utvecklingen.

Också här hemma spelar det civila samhället en viktig roll i arbetet för att genomföra PGU, öka kunskaperna om utvecklingsfrågor och med sitt engagemang och arbete bidra till en bredd i det svenska utvecklingssamarbetet. Regeringens nedskärningar av enskilda organisationers informationsverksamhet motverkar målet om att öka allmänhetens kännedom om och engagemang för den globala utvecklingen. Ändå skriver regeringen i resultatredovisningen av mål 65 att kännedom om millenniemålen har sjunkit något liksom handlingsviljan. Regeringen gör också bedömningen att kännedomen om detta mål helt är beroende av att olika samhällsaktörer håller dessa frågor på agendan.

Rysslandsbiståndet

Trots det engagemang för yttrandefriheten som regeringen visar i sin skrivelse tiger man still när det gäller att kritisera Ryssland. Utfasningen av biståndet till Ryssland har vi kritiserat tidigare, men det är på sin plats att åter diskutera detta.

Fel! Okänt namn på

Den ryska ekonomin har utvecklats i snabb takt under senare år. Ryssland behöver inte längre bistånd i tidigare mening, och därför inleddes en utfasning av biståndet till Ryssland. Det måste dock ske på ett klokt sätt, och vissa sektorer – demokrati och respekt för mänskliga rättigheter exempelvis – är i fortsatt stort behov av stöd från omvärlden. Trots att utvecklingen i Ryssland går åt fel håll valde regeringen att påskynda utfasningen av biståndet.

Ryssland behöver dialog, samarbete och stöd till en positiv utveckling. Socialdemokraterna avvisar regeringens snabbavveckling av biståndet till Ryssland.

Skuldavskrivning

Många av världens fattigaste länder befinner sig i en skuldfälla som hämmar möjligheterna till utveckling och fattigdomsminskning. Vissa länder betalar uppemot tre gånger mer i skuldavbetalningar än till investeringar i hälsa och utbildning.

Den samlade skuldbördan i de fattigaste länderna måste bringas ned i betydligt snabbare takt. Redan på 70-talet avskrev Sverige vissa bilaterala fordringar. Sedan länge pågår också arbetet med att få ned länders multilaterala skuldsättning, bl.a. genom det s.k. HIPC-initiativet för högt skuldsatta fattiga länder. Men alldeles för lite har hänt.

Länderna med störst behov av skuldavskrivningar har skulder motsvarande vad de rika länderna årligen lägger på subventioner av jordbruksproduktion. Det behövs en gemensam internationell överenskommelse för att helt avskriva de fattigaste ländernas skulder. Alla rika länder delar ansvaret för att befria jordens fattigaste från ett växande skuldok.

Det är också viktigt att framöver arbeta för att länder inte åter hamnar i en skuldfälla. Utlåning måste ske på ett ansvarsfullt och hållbart sätt. I detta kan ingå att inte ge lån till odemokratiska regimer eller projekt som inte är miljö- eller socialt hållbara.

Miljö och klimat

När det gäller miljöområdet bör regeringspartierna se över samstämmigheten i sin politik i Sverige och i EU. Det finns alltför många exempel på att moderater och andra borgerliga företrädare i Europaparlamentet konsekvent röstade mot förslag som lagts för att främja miljön. Det gäller till exempel kemikaliepolitiken där man röstade mot Reach och klimatpolitiken där man bromsat utvecklingen av klimatsnåla bilar.

Socialdemokraterna har – till skillnad från Moderaterna – fört en enveten miljöpolitik som väckt uppmärksamhet världen över. Under de senaste åren med socialdemokratisk regering bekräftade en mängd rapporter och internationella utvärderingar Sveriges topposition i framför allt klimatarbetet, men också i fråga om energipolitik, kemikaliepolitik och havsmiljöfrågor. The

World Conservation Union påvisade 2006 att Sverige var bäst bland 181 länder när det gäller att öka välståndet, utan att öka trycket på miljön. En utvärdering av miljöexperter vid de amerikanska universiteten Yale och Columbia gav Sverige samma år en andraplats bland 131 länder i en samlad bedömning av miljö, naturresurser och energiförsörjning.

Varför lyckas då Socialdemokraterna driva en progressiv miljö- och klimatpolitik? Det viktigaste skälet är att Socialdemokraterna, till skillnad från den moderatledda regeringen, kan foga in miljöpolitiken i en sammanhängande strategi för hållbar utveckling. Vi kan bygga vidare på en stark idétradition, där det långsiktiga samhällsbyggandet och det gröna folkhemmet står i fokus.

Socialdemokraterna vågar sätta gränser för marknaden när gemensamma värden måste värnas. Genom en skarp miljölagstiftning och effektiva miljöskatter har vi sett till att stimulera miljövänlig produktion och att minska miljöförstöringen. En demokratisk ekonomisk styrning har varit en positiv drivkraft i samhällsutvecklingen. Den offentliga sektorn har setts som en tillgång.

Socialdemokratisk tillväxtpolitik har alltid byggt på investeringar i hälsa och utbildning, infrastruktur och naturkapital. För oss går folkhälsopolitik och miljöpolitik hand i hand. Vår kamp mot spridning av kemikalier och tungmetaller har varit en fortsättning på hundra års kamp mot ohälsa och smittspridning. Naturvärden har främjat välfärd och livskvalitet. Med en offensiv konsumentpolitik har vi motverkat ohälsa och resursslöseri.

Miljöpolitik kräver också internationell mobilisering och global solidaritet. Behovet av internationellt arbete har den borgerliga regeringen snabbt anammat. Ansvar för de kraftfulla åtgärder som klimatfrågan kräver läggs av den nuvarande regeringen på andra länder, på EU, internationella organ och på den internationella marknaden.

Men att miljöproblemen är globala betyder inte att de ska lösas av någon annan. Den viktigaste insatsen vi kan göra i det globala miljöarbetet är att vara ett föredöme på hemmaplan. Annars förlorar vi totalt i trovärdighet.

Världssamfundet kan inte utrota fattigdomen utan att ha tillgång till en sund miljö samtidigt som en sund miljö inte kan skapas utan ekonomisk tillväxt. Problemen är sammankopplade i en negativ spiral. Miljöförstöring ger sämre hälsa hos människor och sämre hälsa ger allvarliga sjukdomar. Sjuka människor i länder utan välfärdssystem drabbas ofta av fattigdom.

Den stora utmaningen blir, menar vi, frågan om hur västvärlden nu ska bidra till utvecklingsländernas lyft och ökade välstånd – och samtidigt undvika alla de faser av miljöförstörande verksamhet som vi (i bästa fall) har passerat?

Politikens genomförande

I skrivelsen nämns ett flertal åtgärder regeringen avser vidta för att genomföra politiken för global utveckling. Man talar om att öka kunskapsnivån i Regeringskansliet, inrätta ett PGU-forum inom Regeringskansliet för organisering av arbetet, utveckla resultatindikatorer och styrsystem med mera. Man ska

Fel! Okänt namn på

också inrätta bredare samarbetsstrategier med olika länder där också andra områden än biståndet ingår. Sydafrika ska bli ett pilotfall i detta arbete.

Om allt detta finns för lite information i skrivelsen för att vi i dag ska kunna ta ställning till dessa åtgärder men vi förutsätter att detta kommer att ske efter en bred process där alla relevanta aktörer kan delta.

Vi vill också lyfta upp ytterligare ett par frågeställningar. Regeringen skriver att man fullt ut ska nyttja utlandsmyndigheternas potential för förverkligandet av den svenska politiken för global utveckling. Samtidigt vet vi att regeringen kraftigt skär ned på våra ambassader och generalkonsulat ute i världen. Här behövs en bred dialog om hur vi vill att svensk utlandsrepresentation och det viktiga arbetet ska bedrivas i framtiden. Riksdagens partier bör ta initiativ till en övergripande lösning på UD:s ekonomiska situation.

För att kunna följa utvecklingen av ett sådant komplext arbete som PGU innebär är det centralt att processen både utvärderas och redovisas ordentligt. Vi ser vikten av löpande utvärderingar i arbetet men också av oberoende utvärderingar, där Sadev skulle kunna fylla en sådan roll.

Stockholm den 7 april 2008

Urban Ahlin (s)

Carina Hägg (s)

Kenneth G Forslund (s)

Olle Thorell (s)

Kent Härstedt (s)

Kerstin Engle (s)

Carin Runeson (s)